

Flottningslämningar i Byskeälven

– dokumentation och kunskapssammanställning
samt bevarandeförslag, sträckan Gideonholmen–
Strandfors

FLOTTNINGSLÄMNINGAR I BYSKEÄLVEN: – dokumentation och kunskapssammanställning samt bevarandeförslag, sträckan Gideonholmen–Strandfors

Bakgrund

Byskeälvens fiskevårdsområde avser att genomföra 24 biotopförbättrande åtgärder i området mellan Gideonholmen och Strandfors i Byskeälven, i området kring Myrheden, Skellefteå kommun.

Byskeälven utgör en kulturmiljö av riksintresse (AC 21), där bl a spåren efter flottningen är en viktig komponent. Länsstyrelsen har, för att förbättra kunskapsläget och möjligheterna att bedöma lämningarnas kulturhistoriska värde, anslagit ett statsbidrag (dnr 224-8080-2002) till Skellefteå museum, för att utföra inventering och arkivstudier kring dessa lämningar.

Fiskevårdsområdets syfte med åtgärderna är att ”återskapa älvens naturliga lopp och återställa ekosystemet, till gagn för fisk och fiskare.” Man ämnar föra ut sten från stenarmar och timmerkistor för att skapa bättre lek- och uppväxtplatser för fisken. Men flottningsslämningarna är också en del av ett kulturlandskap. Flottningen, som en del av skogsnäringen, har präglat människors liv kring norrlandsälvarna och dess lämningar är en del av det materiella kulturarvet i vårt län. Det betyder att vi alla har ett ansvar att bevara det (Kulturminneslagen §1).

Kort historik om flottningen i Byskeälven

Flottning var nödvändig för att på enklaste sätt få råvaran forslad till sågverken vid kusten. I flottningens begynnelse, i början av 1800-talet, åtgick flera år för att transportera timret från inland till kust. På slutet av 1800-talet, i synnerhet sedan dynamiten kommit i bruk på 1870-talet, utfördes flottledsrensningar, vilket ledde till att flottningen på de flesta håll klarades av på ett år.

Byskeälven blev förklarad som allmän flottled 1885. Men flottning förekom i Byskeälven redan i början av 1800-talet. Det tidigaste belägget är en motbok för Christer Josepsson i Selet, som i juli 1839 utförde flottningsarbete.

Länge var Ytterstfors såg den enda aktören på virkesmarknaden i Byske älvdal. Den första sågen i Ytterstfors anlades 1796 och var vattendriven. Det är rimligt att anta att man flottade timmer även till denna anläggning. År 1811 fick en av delägarna, C F Furtenbach privilegier att bygga en ny såg i Selsforsen, men privilegierna slogs ihop och den befintliga sågen byggdes ut och fick fyra sågramar. Senare kom ytterligare två sågramar till i Ytterstfors såg, men 1908 revs sågen och ett träsliperi för massatillverkning byggdes på platsen. På 1870-talet hade en ångsåg anlagts i Furuögrund, vilket gjorde vatten-

sågen överflödig. Dock byggdes en ny såg i Ytterstfors 1912. Den drevs – liksom träsliperiet – med elkraft från Finnforsens kraftstation.

På senare delen av 1800-talet kom fler skogsbolag att ha intressen längs Byskeälven och därigenom ha behov av flottning av sitt huggna timmer. En flottningsförening bildades 1881 (interimsstyrelse), och den övertog från Ytterstfors sågverk ett tjugotal flottningsanläggningar.

Efter andra världskriget började man föra över allt mer av timmertransport till lastbilar, vilket var billigare och snabbare än flottning. Detta gjorde flottningen alltmer olönsam och på 1970-talet flottades endast Ångermanälven, Öreälven, Ume- och Vindelälven i Västerbottens län. Flottningen i Byskeälven upphörde 1967.

Nationella miljömål

I april 1999 antog riksdagen femton nationella miljökvalitetsmål. De uppställda nationella miljökvalitetsmålen ska leda vägen för en strävan att åstadkomma en ekologiskt hållbar samhällsutveckling. I november 2001 antog riksdagen också delmål – som förtydligar miljökvalitetsmålen – samt riktlinjer för hur dessa delmål ska nås. Regeringspropositionen ”Svenska miljömål” (2000/01:130) utgör ett handlingsprogram för att nå dessa mål. En del i strategin är miljöanpassad fysisk planering och byggande.

Riksantikvarieämbete säger i sitt förslag till avgränsning av det nationella miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag”: *Större hänsyn måste tas till kulturmiljövärden i övergivna anläggningar för flottning- och energiutvinning innan beslut tas om rivning. Kunskaper om kultur- och fornlämningar under vatten måste förbättras och det måste arbetas fram riktlinjer för hållbar turism som inte skadar värdefulla miljöer.*

Rapportarbetets utförande

Inventering, arkivstudier och rapportskrivning har utförts av Lage Johansson, Skellefteå museum. För Byskeälven finns av allt att döma ett mindre rikt arkivmaterial, jämfört med t ex Vindelälven. Exempelvis finns endast en enda karta över flottningen i älven. Det mest givande materialet har varit syneprotokoll och åtgärdsförslag för flottledsbyggnader. Dock är det svårt att med säkerhet identifiera lämningarna som beskrivs i arkivhandlingarna. Källuppgifter om respektive lämning har lagts in i inventeringsuppgifterna, i avdelningen ”Beskrivning av lämningarna”.

Fältinventeringen gjordes under tiden 11-28 juni 2002 och behandlar flottledslämningar i vatten, samtliga lämningar i FVO:s återställningsförslag har besökts och detaljstuderats, förutom nr 24, som ligger mitt i älven. Digitala fotografier har tagits vid inventeringen. Vissa lämningar utanför FVO:s förslag har också registrerats. Vid fältinventeringen användes en inventeringsblankett, där man anger platsens fastighetsbeteckning och terrängens beskaffenhet, samt lämningens typ, längd, bredd, höjd, konstruktion, material samt materialdimensioner. På blanketten angavs skador och beväxning på lämningen. Dess geografiska position bestämdes med satellitnavigator, s k GPS. Viss missvisning kan dock märkas i koordinatangivelserna

Källor

Folkrörelsearkivet Skellefteå:

- Byske älvs flottningsförening och Byske och Åby älvars flottningsförening, F.V. 5, flottledshandlingar.
- dito, G. VI, Kassaböcker
- dito, G. IX, Verifikat

Skellefteå museums arkiv:

- Ivar Boman, Hej, Jörns sn: Kistbyggnader för älvflottningen. Manuskript.
- Videofilm från flygfotografering av övre Byskeälvens flottningsslämningar.
- Ylva Roslund: Flottningen i Byskeälven. C-uppsats i etnologi. Uppsala universitet. 1984.

Länsstyrelsen i Västerbotten:

- Ann Johansson, 1979: Flottningsanläggningar i Byske älv inom Västerbottens län - en arkivinventering omfattande åren 1844-1920 samt kompletterande intervjumaterial för åren 1920-1967 (otryckt).
- Skogsvårdsstyrelsen, 1983: Byskeälven. Delen Länsgränsen-Myrheden. Åtgärdsplan för efterbehandling.
- Beskrivning av restaureringsåtgärder, troligen AMS, ca 1975.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län:

- Margareta Boije: Flottningsslämningar i Mellanljusnan – en kulturhistorisk utredning mellan Laforsen och Järvsö kyrka.

Litteratur:

Kinnman, Gunno: Flottning. I: Skogsbruk och skogsindustrier i Norra Sverige. Almqvist & Wiksell. 1925.

Löf, Axel: Flottning. I: A. Wahlgren; G. Schotte (red): Sveriges skogar och huru vi utnyttja dem. Lars Hökerberg förlag. 1928.

Näslund, O. J.: Flottledsbyggnader. P. A. Norstedt & söner. 1915.

Sörlin, Sverker (kompletterat av Bo Sundin): Flottning. I: Västerbotten genom tiderna. Västerbottens läns hembygdförbund. 1994.

Törnlund, Erik: Flottning, flottledsbyggnader och förändringar i vattenmiljön. Umeå papers in economic history, no 21. 1999.

Törnlund, Erik; Lars Östlund (red): Flottning. Vattendragen, arbetet, berättelserna. Skrifter om skogs- och lantbrukshistoria. 14. Nordiska museet 2000.

Westerlund, Ernst: Den äldre byskeindustriens historia. I: Byske socken genom tiderna. 1958.

Tidigare återställningsprojekt

Uppenbarligen har tidigare återställningar gjorts på sträckan, som t ex ovanför Strandfors och ovanför Ålsåns utlopp, men det är oklart var och vilka.

Skogsvårdsstyrelsen (SVS) gjorde 1983 ett åtgärdsförslag för återställning av älvsträckan från Storforsen (Kåtaslet) till Ålsåns utlopp (*Byskeälven. Delen länsgränsen-Myrheden. Åtgärdsplan för efterbehandling*. 1983). Dessa åtgärder avser 16 av de åtgärder som FVO planerar för i sitt projekt.

I Länsstyrelsens material finns också beskrivningar, förmodligen ett AMS-projekt, som beskriver åtgärder längs hela älvsträckan inom Skellefteå kommun.

Typer av lämningar

Erik Törnlund (1999) har sammanfattat de kunskaperna om de viktigaste typerna av flottledsslämningar. I Skellefteå museum arkiv finns också en beskrivning av ”kistbyggnader för flottningen”, författad av Ivar Boman, Hej, Jörn. Byggnationerna på den inventerade sträckan rör sig så gott som enbart om **dubbelkistor** och **stenarmar**. Dubbelkistan bestod av en timrad kista med tvärgående stag eller bettingar om skulle hålla samman konstruktionen. Kistan fylldes med sten som oftast togs från älvbotten. Bredden var större i kistans bas än upptill. I syneprotokoll från Byskeälven anges kistor mått som exempelvis ”Kista, 3-vägg, 250 fot lång, 20 fot bred i botten, 14 fot upptill, 16 fot hög”. Höjden kan också anges i antalet stockvarv. Själva bygget beskrivs av Ivar Boman:

”...när platsen för kistan utsetts, blev den första åtgärden att med stålsåpett och isbill hugga upp och forsla bort is för att en tillräckligt bred ränna (kanal) där kistan skulle ligga. När det var avklarat vidtogs utkörning av det virke som skulle komma till användning. Virket bestod av lagom grova träd som rundbarkades och användes i hela längder ner till en toppdiameter av 15 cm. I arbetsstyrkan ingick nu män som var vana träarbetare, och dessa fick nu i uppdrag att utföra själva timringen. Man började lägga ut tomtstockarna längst ner i den iordningställda kanalen med att måtta ut kistans bredd, vilken man fortsatte att hålla hela tiden kistan bygdes. För att kistan skulle få stadga och hållbarhet, måttade man till och timrade fast en tvärsträva på varje tre meter. Dessa strävor var av samma virkessortiment som det övriga som användes i kistan. Såväl tvärbalken längst fram som sidobalkarna gjordes kompakta, man använde samma system som när man timrade ett vanligt hus och använde ett s k timmerdrag och fick på så vis hugga och tälja till stockens undersida för att få dem tättslutande. Kistans konstruktion var sådan att den gjordes något bredare i botten samt med sidan mot älven något sluttande inåt, så att när den kommit till full höjd var något smalare på översidan än nere vid basen (botten).”

Stenarmar och rösmurar kunde tillkomma som förlängning och förstärkning av befinliga kistor. Från 40-talet och framåt gjordes också stenarmar med hjälp av bandtraktorer som förde upp ofta sprängt material från älvbotten, vilket även var behövligt för att skapa en bra älvfärd för transport av timret. Boman beskriver stenarmsbyggandet:

”För att dessa skulle bli tillräckligt stabila och hållbara, såg man vid byggandet till att de största stenarna placerades på utsidan av armen, med lutning inåt. Där så erfordrades gjordes dessa armar något längre än träkistor med men som regel ej så höga, men man försökte alltid göra ytan så jämn man kunde, då hållbarheten därav blev säkrare vid svårare isrev.”

Kulturmiljösystem

Inom kulturmiljövården har man under senare år lyft blicken från kulturlandskapets enskilda komponenter till större kulturpåverkade partier som kan ses som sammanknutna enheter, *system*. (Blomkvist, Strömberg, Berg, Bergström: *Vad berättar en by?* Raä 1993.) Syftet är att se komponenterna i sitt sammanhang för att därigenom nå större förståelse för hur systemet fungerade en gång i tiden. Man söker alltså få ett helhetsperspektiv på kulturlandskapet. I ovan nämnda bok ger man exempel på system, och försöker ge svar på vissa frågor kring system: -När uppkom systemet och varför? -Vilka är de ekologiska förutsättningar? -Hur är dess organisation? -Hur förhåller det sig till bygd och omvärld? -Vem hade makt över systemet? - Vilka är dess formelement? (Materiella och immateriella.) - Vilka kollektiva och individuella uttryck finns för systemet? - Systemets permamens och förändring? - Kom något nytt system i stället?

Flottningen kan ses som ett kulturmiljösystem, som fast organiserades genom flottningsföreningarna och är präglad av sågverkens som avnämare, med sitt behov av träråvara. En kulturmiljöanalys enligt denna modell skulle vara av stort intresse. Med arkivmaterial skulle dess organisation, maktfördelning och förhållande till omvärlden kunna kartläggas. En **fältinventering** av flottningslämningar, som den föreliggande, kan ses som ett bidrag till kunskapen om systemets materiella formelement.

Kulturhistorisk värdering

Värdering av en företeelses kulturhistoriska värde inte en process där man enbart rör sig med mätbara storheter. Lämningens ålder är oftast mätbar eller kan bedömas, men är inte i alla sammanhang avgörande för värderingen. Riksantikvarieämbetet använder sig av huvudkriterierna dokumentvärde och upplevelsevärde där dokumentvärden är de faktiska, dokumenterbara faktorerna, och upplevelsevärdena de som upplevs av betraktaren. Dokumentvärden som kan gälla flottningslämningar är

byggnadshistoriskt värde, samhällshistoriskt värde, socialhistoriskt värde, personhistoriskt värde och teknikhistoriskt värde. Till upplevelsevärden kan höra miljöskapande värde, identitetsvärde, traditionsvärde och symbolvärde. Dessutom bedöms fyra viktiga begrepp som ofta är mätbara: äkthet (autenticitet), tydlighet (pedagogiskt värde), kvalitet och sällsynthet/representativitet. Lasse Brunnström och Bengt Spade använder sig av en egen modell i boken *Elektriska vattenkraftverk*: man graderar där bevarade kraftstationer efter ålder; upplevelsevärde; ursprunglighet; kontinuitet; sällsynthet; representativitet; miljö; tillgänglighet. Åldern är ger i deras värdering det största utslaget.

Flottningslämningarnas *autenticitet* varierar om man ser till hur välbevarade/raserade de är; en del är också påbyggda och reparerade. Men till skillnad mot t ex byggnader kan de knappast användas till annat ändamål som förändrar dess kulturhistoriska värde.

Det *pedagogiska* värdet är till stor del avhängigt hur välbevarade de är, men som helhet utgör hela Byskeälven och dess flottningslämningar ett kulturmiljösystem som är mycket tydligt och pedagogiskt, vilket tidigare betonats. Trots tidigare återställningsåtgärder är ändå de flesta ledarmar och kistor i övre Byskeälven kvar, i bättre eller sämre skick. Om lämningarna kan ses i mer eller mindre avgränsade områden, eller *miljöer*, kan systemet bättre åskådliggöras, och bevarandevärdet blir i regel högre. Anläggningarnas pedagogiska värde kan också ligga i att man tydligt kan se vilken funktion de har haft, t ex att stänga av vikar och styra bort timret från klippor, där brötar lätt har kunnat bildas; eller att ledarmarna har skapat ett högre vattenstånd i en smalare älvsfåra, vilket har underlättat flottningen.

Kvaliteten rör bl a hantverket och noggrannheten i utförandet av lämningarna. Här är det tydlig skillnad mellan de handbyggda timmerkistorna och stenarmarna från flottningens slutfas, som ibland skapades med caterpillrar. De äldre timmerkistorna är ofta, trots högre ålder, mer välbevarade än stenarmarna. Här tillkommer en bedömning av beständigheten hos lämningarna idag – de mest bevarandevärda är rimligen de som i framtiden bäst kan behålla sina värden och som kommer att kunna ses och förstås i sin miljö.

Sällsyntheten/representativiteten kan ses både i den aktuella älvdalen men också i jämförelse med andra flottningsleder. Finns det lämningar som är specifika för Byskeälven? En sådan kartläggning ligger utanför ramen av detta arbete, men vore dock viktig.

Tillgänglighet, som Brunnström/Spade tar upp, har också betydelse för värderingen av flottningens lämningar. I synnerhet är tillgängligheten intressant vid eventuella kulturturistiska satsningar i området.

Klassificering

Utgående från de kriterier för värdering som ovan diskuterats har en klassificering av lämningarna gjorts enligt följande:

GRUPP 1, miljöer med höga kulturmiljövärden

GRUPP 2, enstaka lämningar med högt kulturmiljövärde

GRUPP 3, enstaka lämningar med kulturmiljövärde, som dock kan underordnas andra intressen än kulturmiljövärdens.

I grupp 1 är både kvaliteten, de pedagogiska värdena och tillgängligheten förhållandevis höga. Att de är samlade miljöer höjer också värdet. Här kommer även estetiska och sociala värden in, t ex möjligheter att utveckla områdena kulturturistiskt.

Grupp 2 består av förhållandevis välbevarade ledarmar, som behållit sin form och delar av konstruktionen. Därigenom är kvaliteten, autenticiteten och det pedagogiska värdet högt. Tillgängligheten är varierande mellan objekten.

Grupp 3 består av yngre, starkt utrasade, obetydliga eller sedan tidigare kraftigt påverkade ledarmar.

På de följande sidorna presenteras bevarandeförslaget:

Bevarandeförslag

GRUPP 1: miljöer med höga kulturmiljövärden

Miljö nr I, Kaxfallet - Gäddselet:

Här finns tämligen välbevarade flottledsbyggnationer, både timmerkistor och stenarmar. Miljön har dessutom höga sociala värden med den spektakulära kanjon som älven här bildar och strövstigar på båda sidor om älven. Här finns potential för kulturturistiska åtgärder för att tillgodose både fiske-, natur- och kulturintresserade besökare! Tillgängligheten är mycket god på norra sidan älven, och även från södra sidan kan området lätt nås via en stig från skogsbilvägen S om Gideonholmen.

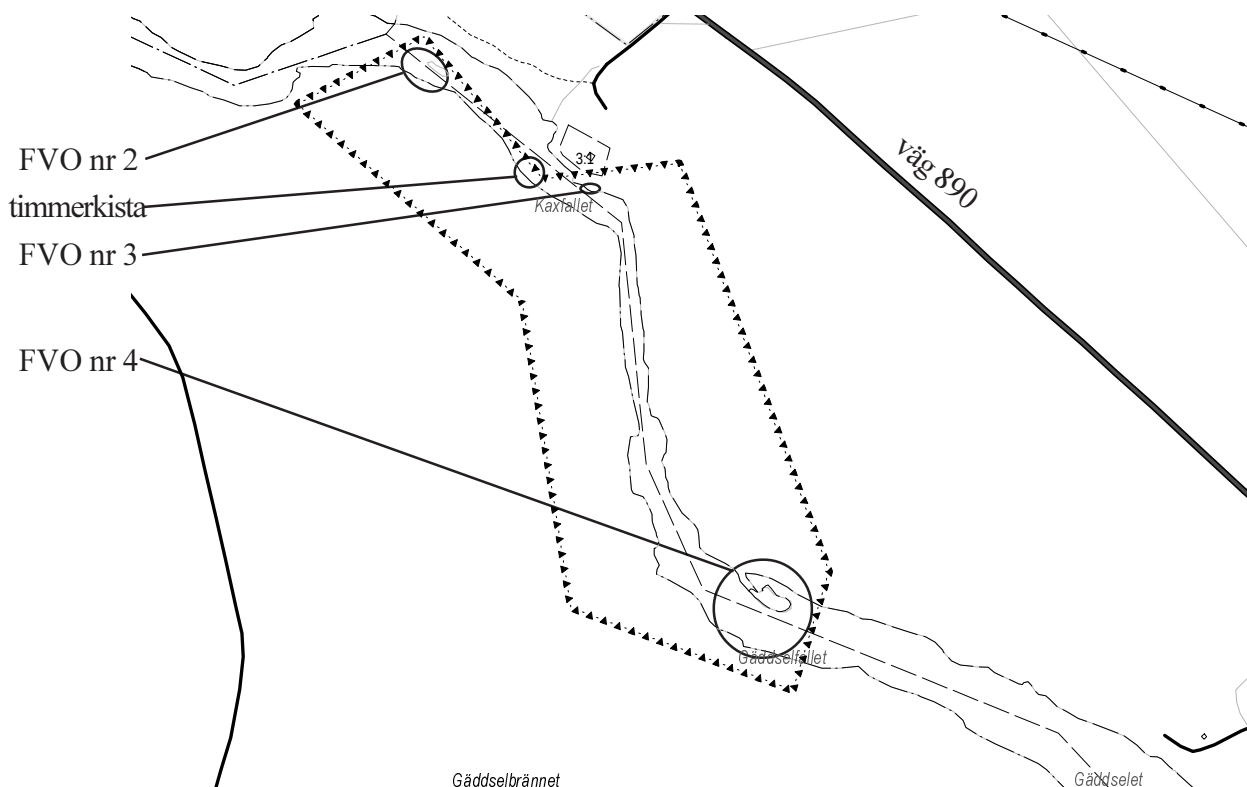
Bevarandevärda lämningar med högt kulturhistoriskt värde i miljö I är:

FVO nr 2: dubbelkista i timmer, mycket av rustbädd, mindre av timmerkonstruktioner kvar. Visar tydligt kistornas konstruktion och dess funktion på platsen, för att förhindra brötbildningar vid klippan i älven och bakom den.

FVO nr 4: på N sidan dubbelkistor i timmer, på S sidan stenarm. Visar på funktionen att på platsen höja vattenståndet för att underlätta flottningen. Timmerkistorna tillhör de äldsta på sträckan, troligen från 1870-tal.

Timmerkista, ej i FVO:s förslag, välbevarat timmer, välbevarad fyllning, troligen från 1870-tal.

I miljön finns också stenarm **FVO nr 3,** vilken tillhör grupp 3, och kan underordnas andra intressen.

*Miljö nr 1, Kaxfallet–Gäddselet,
skala 1:10 000*

Miljö nr II, Vitforsen:

I miljön finns den längsta timmerkistan i det aktuella området, över 500 m lång. Den har tämligen välbevarad timring i ungefär halva sin längd. På motsatta sidan finns en stenkista som tillsammans med träkistan ska skapa högre vattenstånd och därigenom underlätta flottningen. På forsacken, S sidan, finns en av de best bevarade timmerkistorna i fråga om höjd och antal timringsvarv. Den är påbyggd med en stenarm i bågform som också bör bevaras, bl a för att skydda träkistan mot påfrestningar.

Bevarandevärda lämningar med högt kulturhistoriskt värde i miljö II är:

FVO nr 12 a: dubbelkisa i timmer, med mycket bevarat av konstruktion och form med upp till 6 timmervarv bevarade. Kistan visar på den arbetsinsats och hantverkskunnande som krävts vid bygandet.

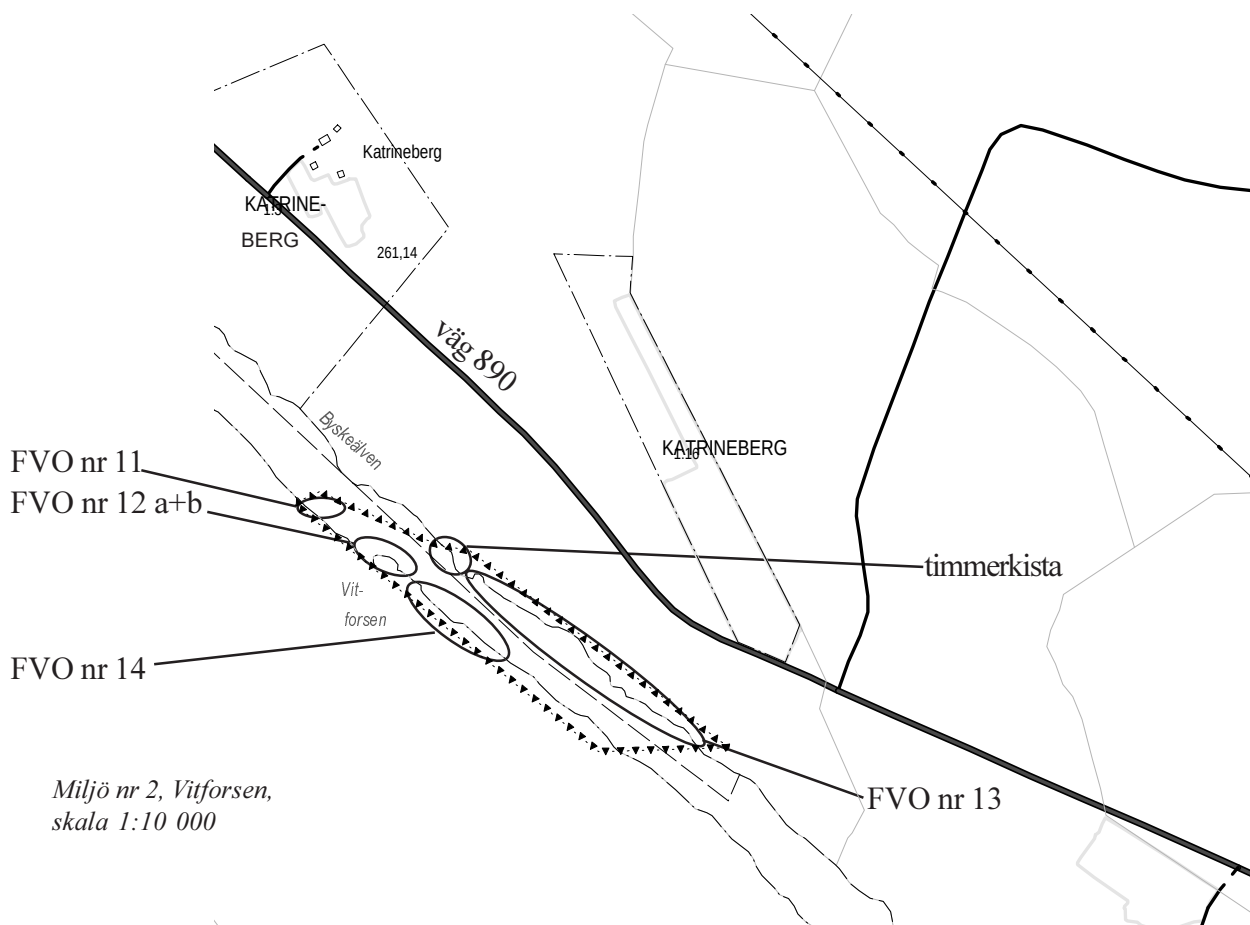
FVO nr 12 b: stenarm, en påbyggd arm, delvis skadad, som dock ses som en enhet med nr 12 a. Skyddar också timmerkistan mot isrev och andra påfrestningar.

FVO nr 13: dubbelkista i timmer, med imponerande längd. Troligen har den nedre delen påbyggts som en stenarm, utan kistkonstruktioner. Upp till 4 varv timmer synliga, samt tvärtimring och rustbädd.

FVO nr 14: stenarm av yngre typ. Ses som en funktionell enhet tillsammans med nr 13, på motsatta sidan. Åskådliggör hur vattenståndet har höjts genom byggnationerna, när älvsfåran pressats samman.

Timmerkista, ej FVO: omedelbart ovanför nr 13 ligger en dubbelkista i timmer, ca 50 m lång, som till formen är välbevarad och torde ha tillkommit samtidigt som nr 13.

FVO nr 11: stenarm av yngre typ. Tämligen välbevarad. Torde skydda timmerkistan nr 12 a mot påfrestningar av bl a isrev.

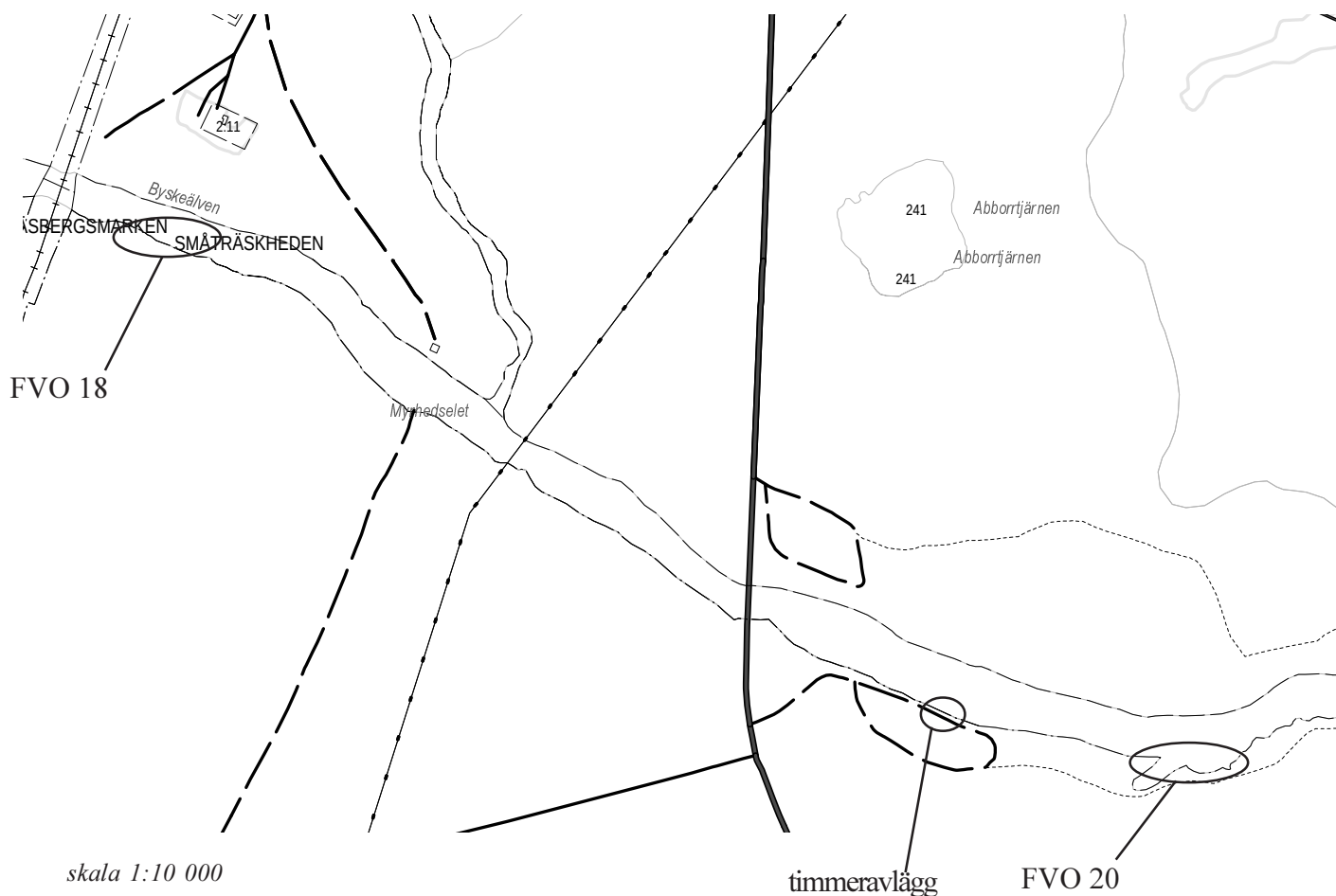
GRUPP 2: enstaka lämningar med höga kulturmiljövärden

FVO nr 18:

Myrheden, S sidan nedom järnvägsbron: en av de tydligaste och mest väl bibehållna stenarmarna på sträckan. Visar också pedagogiskt på funktionen att skapa högre vattenstånd, i samverkan med den högre norra stranden. God tillgänglighet från S sidan, nära järnvägsbron. Upplevs också bra från Myrhedens samhälle, N sidan. (**Järnvägsbron** är i nuvarande form från 1941, med landfästen från 1893. Den är klassad som bevarandevärd i Länsstyrelsen broinventering från 1995.)

FVO nr 20:

Myrheden, nedom vägbron ca 1 km. Timmerkista med tämligen välbevarad konstruktion. Har pedagogiska värden som visar dess funktion som ledare för timmer som annars skulle driva in i höljan bakom eller bilda brötar mot klippan i mitten. Tillgängligheten är god, stig från rastplatsen vid vägbrons S ände, där också ett timmeravlägg finns. Här skulle röjning och uppskyltning kunna öka upplevelsevärdet hos lämningen.

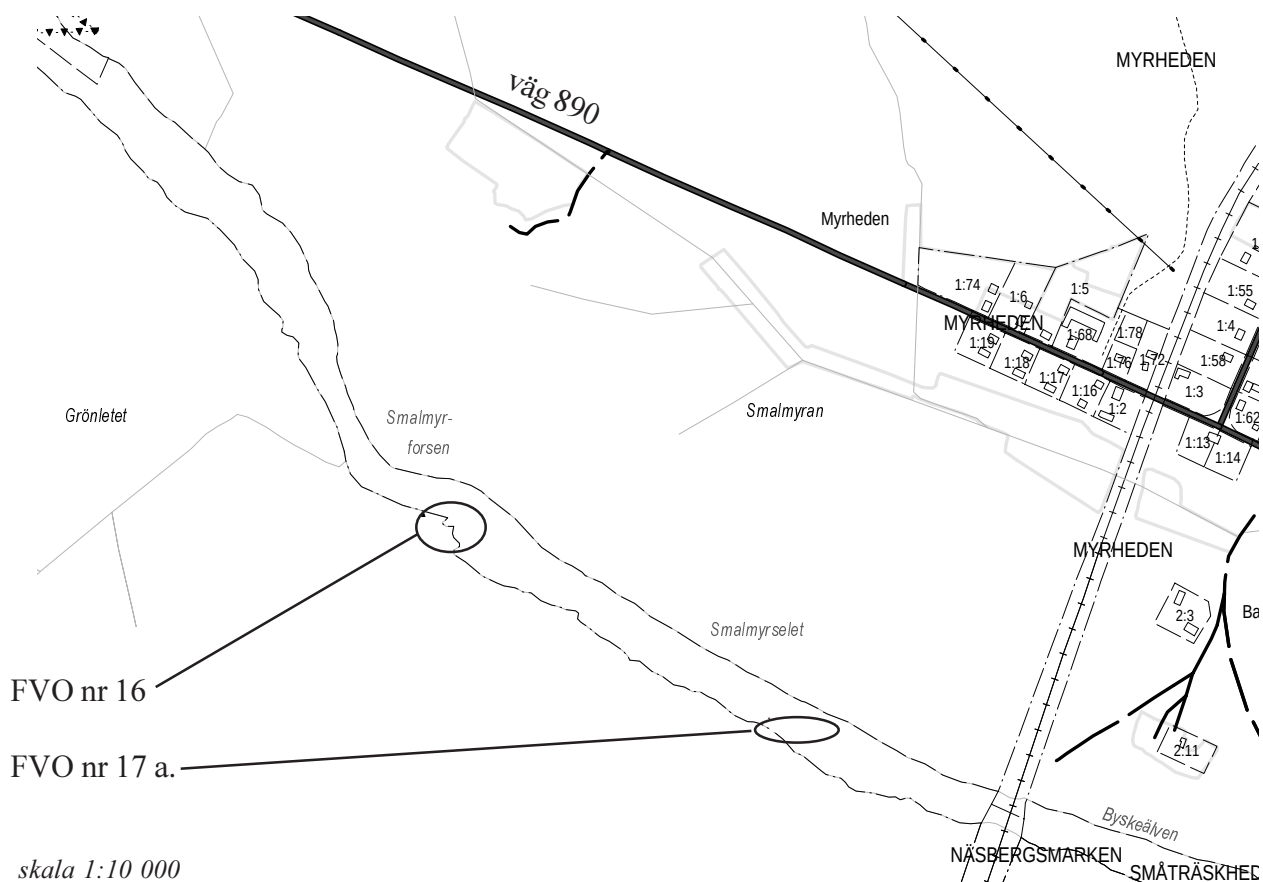

FVO nr 16:

Smalmyrforsen nedre: vid land välbevarad timmerkista, tydlig. Denna lämning är kraftigt beväxt med både träd och gräs, och har börjat "återtas" av naturen. Landfästet kan utgöra en markering att här har funnits en kista och här är kistan som bäst bevarad - föreslås att ca 30 m närmast land bevaras. Lämningen kan i den yttre delen underordnas fiskevårdsintressen.

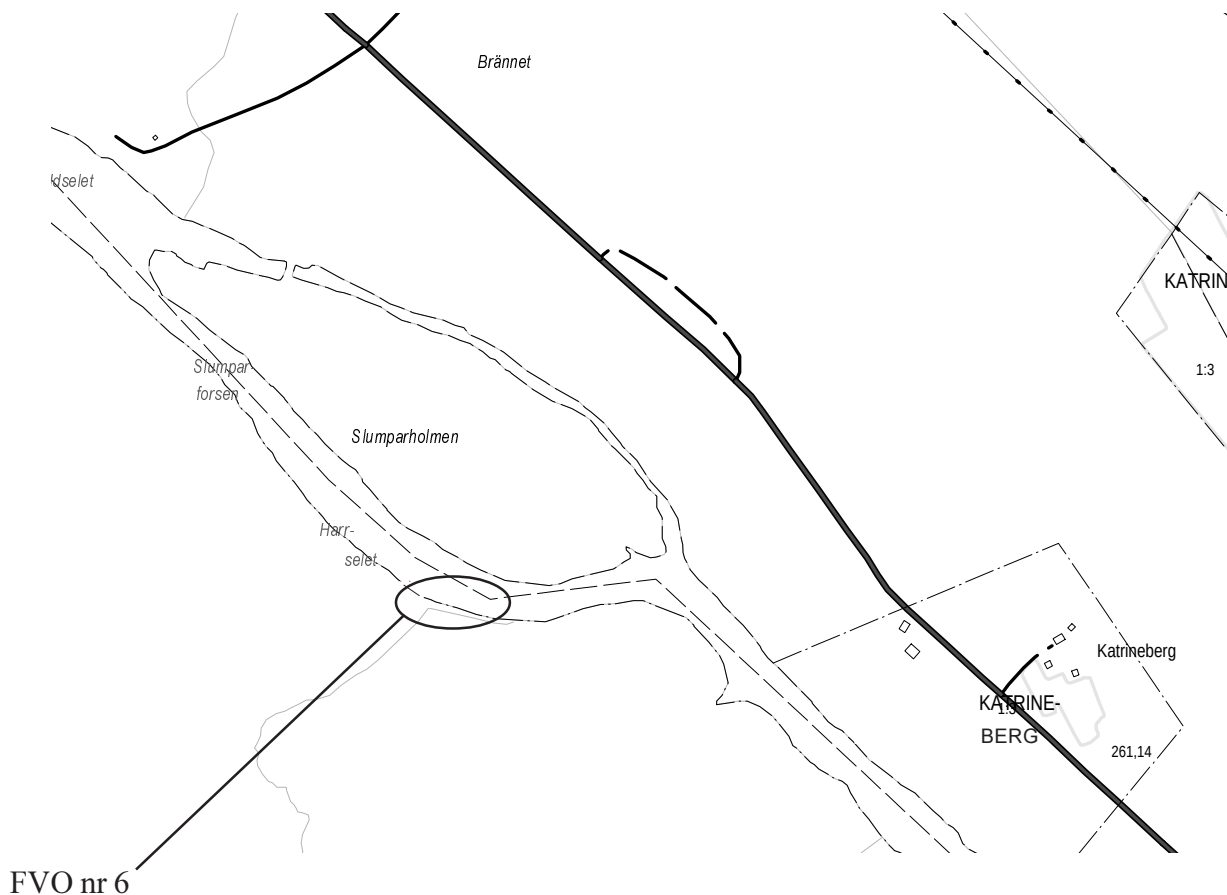
FVO nr 17 a, öster:

timmerkista, till stora delar raserad. Vid landfästet är kistan bevarad och tydlig – föreslås att ca 30 m närmast land bevaras. De yttre delarna kan underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 6:

Harrselet, strax ovanför Brännträskbäckens utlopp: stenarm, ej bevarad till formen. Ledarmen kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen. **Observera** att på S stranden nedanför stenarmen finns en ca 200 m lång, välbevarad *släntmur (glacis)* av rund sten, klart avgränsad och med stenar och ris bevarade i ursprungligt läge. I de västligaste delarna även timring i strandkanten. En i sin kategori unikt välbevarad och därmed värdefull lämning!

GRUPP 3: enstaka lämningar som kan underordnas andra intressen än kulturmiljövårdens

FVO nr 1, Gideonholmen, S sidan: stenarm av yngre typ, förmodligen avkortad. Storleken torde göra den till mindre viktig både för kulturmiljövården och fiskevården.

FVO nr 3, Kaxfallet, N sidan: samling av sprängsten, troligen upplagt vintertid. Kan underordnas andra intressen.

FVO nr 5, Slumparholmen: vid N udden finns en helt förstörd stenarm, inget kulturmiljövärde. Fördämningen i den norra älvfåran är nästan helt överväxt samt delvis genombruten och raserad. Endast rester av kallmur. Här torde naturvärdesvinsten vid en återställning klart överstiga kulturmiljövärdet vid ett bevarande. Kan i sin helhet underordnas fiske- och naturvårdsintressen.

FVO nr 7, Slumparholmen, Ö udden: stenarm, längre genombrott, till formen dåligt bevarad. Vid en återställning av N älvfåran kan denna lämning underordnas den åtgärden.

FVO nr 8, Slumparholmen, S sidan: stenarm, ej bevarad till form och längd. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 9, Katrineberg B, S sidan: stenarm, ej bevarad till formen. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 10, Katrineberg, N sidan: oansenlig stenarm. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 15, Smalmyrforsen övre: stenarm, relativt lång, men stenmaterialet har spridits ut och vid normalvatten ger lämningen inget sammanhängande intryck. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 17 c, väster: kort, oansenlig stenarm, ej bevarad till formen. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 17 b, mellan: i stora delar utrasad, låg stenarm. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 19: Myrheden, öster om vägbron, N sidan: timmerkista, praktiskt taget helt utrasad. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 21, Ålsåns utlopp: längre stenarm som tidigare delats vid återställning och har därigenom förlorat mycket av sina pedagogiska värden. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 22, Tjälamyrforsen: stenarm, tämligen oansenlig, troligen tidigare åtgärdad. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 23, Tjälamyrforsen: stenarm, troligen tidigare åtgärdad. Vid normalvatten sannolikt nästan helt under vatten. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

FVO nr 24, Sälgräskbäckens utlopp: timmerkista som tidigare varit utsatt för återställningsåtgärder. Den ligger nu mitt i älven, som här bildar ett sel. Den har inte i sitt nuvarande skick några höga kulturmiljövärden. Kan i sin helhet underordnas fiskevårdsintressen.

Beskrivning av lämningarna:

FVO nr 1, Gideonholmen, höger sida älven.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1700720/7253429

Terräng: Låg klippig strand, tallskog. Holmen har branta hak mot S.

Stenarm. Längd 26 m (NO-SV), br 3,5 – 4 m, höjd fr botten 0,8 – 1,3 m.

Konstruktion: Stenpackning.

Material: Sten, rund

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,0 m

Skador, beväxning: Tämmligen intakt stenarm. Ingen beväxning.

Källuppgifter:

Kommentarer och iakttagelser: Troligen maskingjord yngre lämning. Troligen längre ursprungligen.

FVO nr 2, Gideonholmen, nedströms, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1700868/7253479

Terräng: Klippig strand, tall/björkskog. Vänster strand är låglänt, med blandskog.

Dubbelkista. Längd 75 (Ö-V), br 3 – 3,5 m, höjd fr botten 1,5 – 2 m.

Konstruktion: Timmerkista, nästan bara tvärgående timring kvar. Stenfyllning.

Material: Timmer; sten, rund och spräng-

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,0 m; timmer 0,2 – 03, m diam.

Skador, beväxning: På mitten genombrott.. Rustbädd kvar, splitved som underlag. Lite timmerrester.

Obetydlig gräsbeväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Byggd mot en klippa, stänger en hölja nedom armen.

FVO nr 3, Kaxfallet, vänster sida älven.

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

koordinater 1701154/7253324

Terräng: Steniga stränder, blandskog. I övre änden av älvens kanjon i Kaxfallet.

Stenarm. Längd 45 m (Ö-V), br 2 – 3 m, höjd fr botten 2 – 3 m.

Konstruktion: Stenpackning, trol efter rensning av älvfåran.

Material: Sprängsten.

Dimensioner: Sten 0,5 – 1 m.

Skador, beväxning: Oklart, troligen inte vällagd från början.,

Källuppgifter: muntliga uppgifter, Westin, Kaxfallet: hopskrapat vintertid efter flottledsrensning.

Kommentarer och iakttagelser: Maskingjord lämning. Troligen rasad. God tillgänglighet och naturskönt.

FVO —, Kaxfallet, höger sida älven

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1701039/7253375

Terräng: Över Kaxfallet, låga stränder med strandhak längre från stranden. I fallet höga klippor.

Dubbelkista. Längd 30 m (land – klippa), br 3 – 3,5 m, h fr botten 1,5 – 2 m

Konstruktion: timmerkista.

Material: timmer; sten, rund

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,0 m; timmer diam 0,2-0,3 m; längd 8-12 m.

Konstruktion: timmerkista, 2-3 varv kvar och synliga.

Skador, bevaxning: Övre 20 m tämligen väl bevarade. Bra höjd. Utrasning vid 20-30 m, mot klippan.

Beväxt med björkar och 2 tallar, samt vide.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1874*: Kista 350 fot l, 20 fot br i botten, 14 fot upptill, 16 fot hög.

Syneprot 1886: den gamla kistan på S sidan ombygges till 150 fot(?), 3-väggig, 14 fot bred. 1924: utfört ombyggnad dubbelkista.

Kommentarer och iakttagelser: . Förhållandevis väl bevarad till formen. Hög ursprunglig ålder, ombyggnader och reparationer har utförts flera gånger. Mkt naturskönt läge.

FVO 4 hö, Gäddselfallet ,

a. höger sida älven.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1701331/7252740

Terräng: nedanför Kaxfallets kanjon, låga fuktiga stränder, mest lövskog.

Stenarm. Längd 30 m (Ö-V), br 4,5 – 5 m; h fr botten 1,5 – 2 m

Konstruktion: stenpackning. Hög andel sten större än 1 m. Inga timmerkonstr.

Material: sten, rund, spräng-

Dimensioner: sten 0,5-1 m.

Skador, beväxning: Tämligen intakt stenarm, dock något utrasad. Ingen beväxning.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1920*: ”— t h i huvudfåra 2 gamla riskistor”

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre än 1920, fungerar ihop med nr 4 b + c för höjande av vattenståndet vid flottning.

FVO 4 vä , Gäddselfallet,

b. vänster sida älven, övre kista

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

koordinater 1701329/7252695

Terräng: Kista till holme i Gäddselet

Dubbelkista. Längd 55 m, varav 20 m längst Ö över holme i älven; br 3 m, höjd fr botten 2 – 2,5 m. Över holmen höjd ca 0,5 m ö marken.

Konstruktion: timmer 2-3 varv synliga, underlagsvirke, stenfyllning

Material: timmer; sten, rund

Dimensioner: timmer diam 0,2-0,3 m. Längd 6 – 10 m. Sten 0,3 – 1,1 m.

Skador, beväxning: Tämligen intakt, utrasad efter 30 m fr NV. Timmervarv rasade. Bra höjd. Beväxning av något björk samt vide.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1874*: Kista e väggig, 250 fot, 20 fot br i botten, 14 fot upptill, 16 fot hög. *Syneprotokoll 1920*: ”t v finns dubbelkista — t v fortsättes dubbelkista ”

Kommentarer och iakttagelser: . Troligen hög ålder. En del av timringen har rasat ut och försvunnit. Hör ihop med FVO 4 c.

FVO 4 vä , Gäddselfallet,

c.. vänster sida älven, nedre kista

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

koordinater 1701154/7253324

Terräng: Kista från holme i Gäddselet, Ö udden. Klippan täckt med lövblandskog.

Dubbelkista. Längd 60 m (Ö-V), (möjligen utrasat i yttre änden 25 m); br 3 m; h fr botten 1,5 – 2 m..

Konstruktion: timmerkista, 2 varv synliga, underlagsvirke, stenfyllning

Material: timmer, rund sten, sprängsten

Dimensioner: timmer diam 0,2-0,3 m. Längd 4 – 10 m. Sten 0,3 – 1,0 m.

Skador, beväxning: Tämligen intakt, timrat i 60 m. Möjligen påbyggd med 25 m, nu utrasat. Timret rasat. Inga genombrott för 60 m fr land. God höjd. Beväxning av något vide.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1874*: Kista e väggig, 250 fot, 20 fot br i botten, 14 fot upptill, 16 fot hög.

Syneprotokoll 1920: ”t v finns dubbelkista — t v fortsättes dubbelkista”

Kommentarer och iakttagelser: . Troligen hög ålder. En del av timringen har rasat ut och försvunnit. Hör ihop med FVO 4 b.

FVO 5, Slumparholmen övre,
a. NV udden av Slumparholmen
Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6
Terräng: Holme i älven, blandskog..

koordinater 1701851/7252429

Rester av dubbelkista? Längd - stenrester NV om udden

Konstruktion: rester av ledarm, konstruktionen kan ha varit en dubbelkista i timmer, men kan ej avgöras.

Material: endast stenrester är synliga

Dimensioner: timmer —. Sten 0,3 – 1,0 m.

Skador, beväxning: Helt raserad, endast stenar kvar.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: . Inget kulturhist värde som lämning.

FVO 5, Slumparholmen övre,

b.. i N sidogren mitt på Slumparholmen.

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6 koordinater —

Terräng: Låg stenig översvåmningsmark. Mest lövskog.

Fördämning. Längd 55 m; br 3 –4 m; h fr botten 1 – 1,5 m

Konstruktion: kallmur mot V, kan ha haft jordfyllning. Stenpackning.

Material: runda stenar, några huggna stenar längst ner på V sida.

Dimensioner: Sten 0,2 – 0,6 m.

Skador, beväxning: Genombrott i mitten, ca 10m. Raserad mot öster, i strömriktningen. Kraftigt beväxt med björk, vide. Mossa på stenarna.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1920*: ”nedanför holmen ny kista. I gren raserad kista, igenröres”.

Kommentarer och iakttagelser: . Dåligt skick, oklar ålder. Otillgängligt idag.

FVO ---Slumparholmen, nedre, Brännträskbäcken

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

Terräng: låg fuktig strand, nedom Brännträskbäckens utlopp.

Släntmur, delvis med timmerförstärkning (V delen).

Längd ca 150 m.

Konstruktion: Stenpackning med ris och klen virke som underlag. Timmerskoning i strandkanten närmast stenkistan FVO nr 6.

Material: sten 0,3 - 0,6 m diam.

Skador: tämligen intakt, i öster syns släntmurens avslutning som en tydlig kant. Inget utrasat material.

Beväxning: dvärgbjörkris, gräs.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1920*: ”t h finns repareras riskistor, påläggas 2 varv”

Kommentarer och iakttagelser: Ovanlig och välbevarad lämning, troligen äldre än 1920.

Muren är inte lätt att upptäcka i dagsläget!

FVO 6 Slumparholmen nedre, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

koordinater 1702281/7252006

Terräng: Låg strand, stenig, fuktig. 100 m ovanför Brännträskbäckens utlopp i älven.

Stenarm. Längd 155 m (Ö-V); br 2,5 – 3 m; h öv botten 0,5 – 1,5 m

Konstruktion: stenpackning, maskinlagd?

Material: sten, rund sten, sprängsten. Inga spår av timmerkonstruktioner.

Dimensioner: Sten 0,4 – 1,2 m.

Skador, beväxning: Genombrott mitt på, ca 10 m brett. Ingen beväxning.

Källuppgifter: *Syneprotokoll 1920*: ”t h finns repareras riskistor, pålägges 2 varv” .

Se SVS nr 19a

Kommentarer och iakttagelser: Yngre än 1920. Har rasat ut, tappat formen.

FVO 7 , Slumparholmen, nedre spetsen

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6 koordinater —

Terräng: Mitt i älven. Låga steniga stränder, mest lövskog.

Stenarm. Längd 140 m (Ö-V); br 3 – 3,5 m; h öv botten 1,0 – 1,8 m.

Konstruktion: stenpackning, inget synligt timmer.

Material: rund sten

Dimensioner: Sten 0,4 – 1,6 m.

Skador, beväxning: Genombrott 40 – 50 m från land. Ingen beväxning.

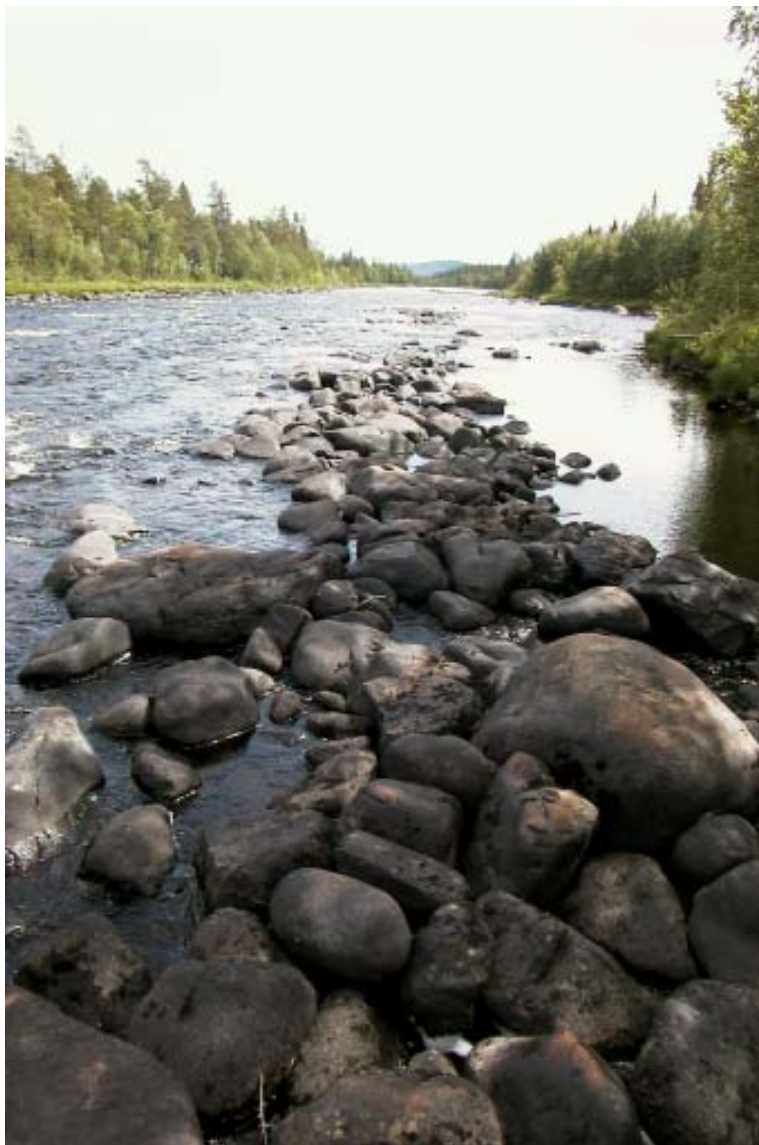
Källuppgifter: . *Syneprotokoll 1920*: ”nedanför holmen ny kista. I gren raserad kista, igenröres”.

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre än 1920. Skadad på mitten. Kulturvärden troligen mindre än vinsten i naturvärde vid en återställning av norra älvfåran. Otillgängligt.

FVO 8 , Slumparholmen, nedre, Katrineberg A. Höger sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater —

Terräng: Låg stenig strand, myrar, lövskog, gran.

Stenarm. Längd 80 m (Ö-V) genombrott efter 30 m; br 3 – 4 m; h öv botten 0,5 – 1,3 m.

Konstruktion: stenpackning, inget synligt timmer.

Material: rund sten

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,5 m.

Skador, beväxning: Genombrott 30 - 55 från land. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre än 1920. Se SVS nr 19c. Tidigare återställd? Svårt att uppfatta ursprunglig form.

FVO 9, Katrineberg B, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1702865/7252745

Terräng: Låga steniga stränder, mest lövskog.

Stenarm. Längd 100 m (Ö-V); br 5 – 6 m; h öv botten 1,0 – 1,5 m.

Konstruktion: stenpackning, inget synligt timmer.

Material: rund sten och sprängsten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,4 m.

Skador, beväxning: Genombrott 30 – 40 m från land. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre än 1920. Låg, svårt att uppfatta form och funktion.

FVO 10 , Katrineberg C, vänster sida.

Fastighetsbeteckning: Katrineberg 1:3

koordinater 1703102/7251587

Terräng: Låga stränder, mest lövskog. Vass i strandkanten.

Stenarm. Längd 30 m ; br 3 m; h öv botten 1,5 – 2 m.

Konstruktion: stenpackning, inget synligt timmer. Lagd mot större sten längst ut, ca 2,5 diameter.

Material: rund sten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Lite rasskador, tämligen opåverkad. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Tämligen välbevarad men oansenlig. Troligen yngre än 1920.

FVO 11 , Katrineberg D, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1703055/7251527

Terräng: Låg stenig strand, löv- och granskog.

Stenarm. Längd 50 m (Ö-V); br 3 – 3,5 m; h öv botten 1,0 – 1,5 m.

Konstruktion: stenpackning, inget synligt timmer.

Material: rund sten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,0 m.

Skador, beväxning: Möjligen har en yttre del raserats, mot en hälla 90 m fr land. Annars väl bevarad.

Ingen beväxning.

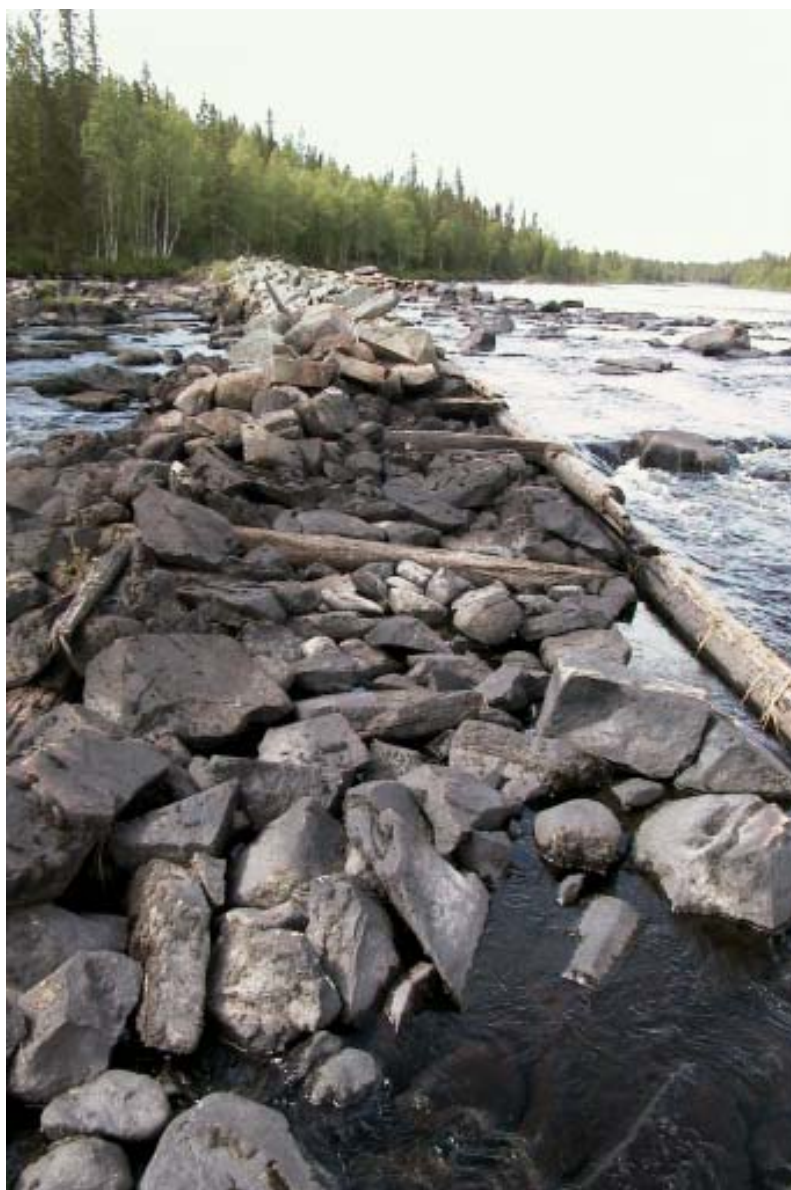
Kommentarer och iakttagelser: Tämligen välbevarad. Troligen yngre än 1920. Skyddar FVO nr 12 från kraftig påverkan.

FVO 12 , Vittforsen, höger sida

a. träkista

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1703165/7251412

Terräng: Låga steniga stränder, blandskog. Forsnacke.

Dubbelkista. Längd 105 m (Ö-V); br ca 3 m; h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: timmerkista, 6 varv synliga. Stenfyllning, stor andel sprängsten.

Material: timmer; rund sten och sprängsten.

Dimensioner: timmer diam 0,2 – 0,3 m, längd 8 - 12 m. Sten 0,3 – 1,4 m.

Skador, beväxning: Rasat material ur kistan 25 – 35 fr land, möjligen urplockad. I övrigt bra höjd, tämligen välbevarad. Timring kvar i kistan hela längd. Ngt beväxt med vide och gräs.

Källuppgifter: 1920 års förslag: ”t v översti Vittforsen gren mot holmen, förbi stor sten, en dubbelkista, Th mitt emot en dylik”.

Kommentarer och iakttagelser: . Troligen yngre än 1920. Tämligen välbevarad och monumental med sin höjd och kvarvarande timmervarv. Upplevelsevärde. Tämligen svårtillgänglig på S sidan älven.

FVO 12 , Vitforsens nacke, höger sida

b. stenarm

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1703238/7251391

Terräng: Låga steniga stränder, blandskog. Forsnacke.

Stenarm. Längd 115 m ; br 3 - 4 m; h öv botten 1,5 – 2 m.

Konstruktion: stenpackning i båge från 40 m på dubbelkistan, FVO 12 a.

Material: sten, rund.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,2 m.

Skador, beväxning: Genombrott i armen 15 – 65 fr träkistan. Föga beväxt.

Källuppgifter: *1920 års förslag*: ”t v översti Vitforsen gren mot holmen, förbi stor sten, en dubbelkista, T h mitt emot en dylik”.

Kommentarer och iakttagelser: Påbyggnad på träkistan. Tämligen stor del bortspolad i mitten.

FVO 13 , Vitforsen, vänster sida

a. tråkista nedre

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

koordinater land 1703329/7251362

” Ö ände 1703669/7251084

Terräng: Låga stränder, myrmark, blandskog. Forsnacke.

Dubbelkista. Längd 535 m (SÖ-NV); br ca 3 m (timmer); h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: timmerkista, 0-275 m. 4 timmervarv synliga. Knuttimrad med trädymlingar. Underlag splitved, ris. Stenfyllning.

Material: timmer; rund sten och sprängsten.

Dimensioner: timmer diam 0,2 – 0,3 m, längd 8 - 12 m. Sten 0,3 – 1,5 m.

Skador, bevaxning: Rasat timmer ur kistans hö sida 100 – 110 fr land. Utrasade stenar. Genombrott 165-170 m fr land, timmer rasat. I övrigt tämligen välbevarad. Timring kvar 0-275 m. Ngt beväxt med vide och gräs.

Källuppgifter: *1920 års förslag:* ”t v översti Vitforsen gren mot holmen, förbi stor sten, en dubbelkista, T h mitt emot en dylik. T v nedanför vik dubbelkista, där nedanför en dylik”.

Kommentarer och iakttagelser: . Yngre än 1920. Förlängd med sten efter 275 m? Tämligen välbevarad och monumental med sin längd och kvarvarande timmervarv. Upplevelsevärde. God tillgänglighet fr N.

FVO — , Vitforsen, vänster sida

b. träkista övre

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:6

koordinater 1703288/7251407

Terräng: Låg fuktig stränder, björkskog.

Dubbelkista. Längd 50 m (N-S); br 2,8 - 3 m; h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: timmerkista, 3 varv synliga. Stenfyllning. Större flyttblock, 3 m diam, mitt i kistan.

Material: timmer; rund sten och sprängsten.

Dimensioner: timmer diam 0,2 – 0,3 m, längd 8 - 12 m. Sten 0,3 – 1,0 m.

Skador, bevaxning: Timmervarv troligen utrasade. I övrigt tämligen välbevarad form. Liten beväxt. .

Källuppgifter: *1920 års förslag*: ”t v översti Vitforsen gren mot holmen, förbi stor sten, en dubbelkista, T h mittemot en dylik. T v nedanför vik dubbelkista, där nedanför en dylik”.

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre än 1920. Tämligen välbevarad dubbelkista. Upplevelsevärde. Hör ihop med nr 13.

FVO 14 , Vitforsen nedre, höger sida

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1703344/7251287

Terräng: Låga steniga stränder, blandskog.

Stenarm. Längd 120 m (ÖSÖ-VNV); br 4 -5 m; h öv botten 1,5 – 2 m.

Konstruktion: stenpackning. Inga timmerkonstruktioner synliga.

Material: rund sten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Genombrott främst 30 m fr land, men ställvis i hela sträckningen. Tämigen raserad.

Ingen beväxning.

Källuppgifter: *1920 års förslag*: ”t v översti Vitforsen gren mot holmen, förbi stor sten, en dubbelkista, T h mitt emot en dylik”.

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre arm, möjligen maskinlagd? Bildar ”kanal” med nr 13 på N stranden.

FVO 15, Smalmyrforsen övre, höger sida

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1703690/7251002

Terräng: Låg fuktig strand, blandskog.

Stenarm. Längd 360 m (SÖ-NV); br 2,5 - 3 m; h öv botten 1,5 – 2 m.

Konstruktion: stenpackning. Inga timmerkonstruktioner synliga.

Material: rund sten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Genombrott främst 210 m fr land, men ställvis längs hela armen. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Troligen yngre arm. Gles, svår att uppfatta vid normalvatten.

FVO 16 , Smalmyrforsen nedre, höger sida

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1704102/7250490

Terräng: Låga fuktiga stränder, blandskog. Högre strandhak en bit från älven.

Dubbelkista. Längd 140 m (ÖSÖ-VNV vid land, efter krök SÖ-NV); br 3 – 3,5 m;
h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: Timmerkista, stenfyllning. 4 timmervarv synliga.

Material: timmer, rund sten.

Dimensioner: Timmer 0,2 – 0,3 m diameter, längd 6 – 8 m. Sten 0,2 – 1,0 m.

Skador, beväxning: Inga genombrott av älven. Något utrasad åt söder. Beväxt med 2 björkar samt vide.

Källuppgifter: *1920 års förslag*: T h nedre delen av forsen dubbelkista nedom udde

Kommentarer och iakttagelser: Efter 1920. Tämligen välbevarad, hela timmerkistan kvar. Timret i dåligt skick, i synnerhet på södra sidan. Kraftigt beväxt, på väg att ”återgå till naturen”. Välbevarad form närmast land. Svårtilgänglig.

FVO 17, Myrheden, uppströms järnvägsbron, höger sida.

a. dubbelkista öst

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1704571/7250230

Terräng: Låga stränder, branta strandhak längre från stranden. Lövskog, tallskog. Delvis klippiga stränder.

Dubbelkista. Längd 210 ÖSÖ-VNV); br ca 3 m; h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: timmerkista till 115 m fr land. 5 synliga timmervarv. Stenfyllning.

Material: Timmer, rund sten, sprängsten.

Dimensioner: Timmer 0,2 – 0,3 m diameter, längd 8 – 10 m. Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Kista bevarad till 115 m fr land, längre ut spridda restar av timmer, mest underlagsvirke. Beväxning 1 björk, vide, björkris.

Källuppgifter: 1920 års förslag: ”t h 300 m ovanför jv-bron en dubbelkista. Sprängning ner till bron.

Kommentarer och iakttagelser: Troligen efter 1920. Formen välbevarad, yttre del raserad, vissa timmerrester. Visst upplevelsevärde.

FVO 17, Myrheden, uppströms järnvägsbron, höger sida.

b. stenarm mellan

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1704426/7250287

Terräng: Låga stränder, branta strandhak längre från stranden. Lövskog, tallskog. Delvis klippiga stränder.

Stenarm. Längd 95 m (ÖSÖ-VNV); br 2,5 – 3 m; h öv botten 1,5 – 2 m.

Konstruktion: Stenpackning, ej kallmur, mot klippa i land. Ing synliga timmerrester.

Material: Timmer, rund sten, sprängsten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Genombrott vid 50 – 75 m fr stranden. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Yngre lämning . Raserad i mitten.

FVO 17, Myrheden, uppströms järnvägsbron, höger sida.

c. stenarm väst

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1704366/7250321

Terräng: Låga stränder, branta strandhak längre från stranden. Lövskog, tallskog. Delvis klippiga stränder.

Dubbelkista. Längd ca 20 m (ÖSÖ-VNV); br ca 3 m; h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: Stenpackning, lagd mellan två klippor i ändarna.

Material: Rund sten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,0 m.

Skador, beväxning: Något rasad, mestadels intakt.

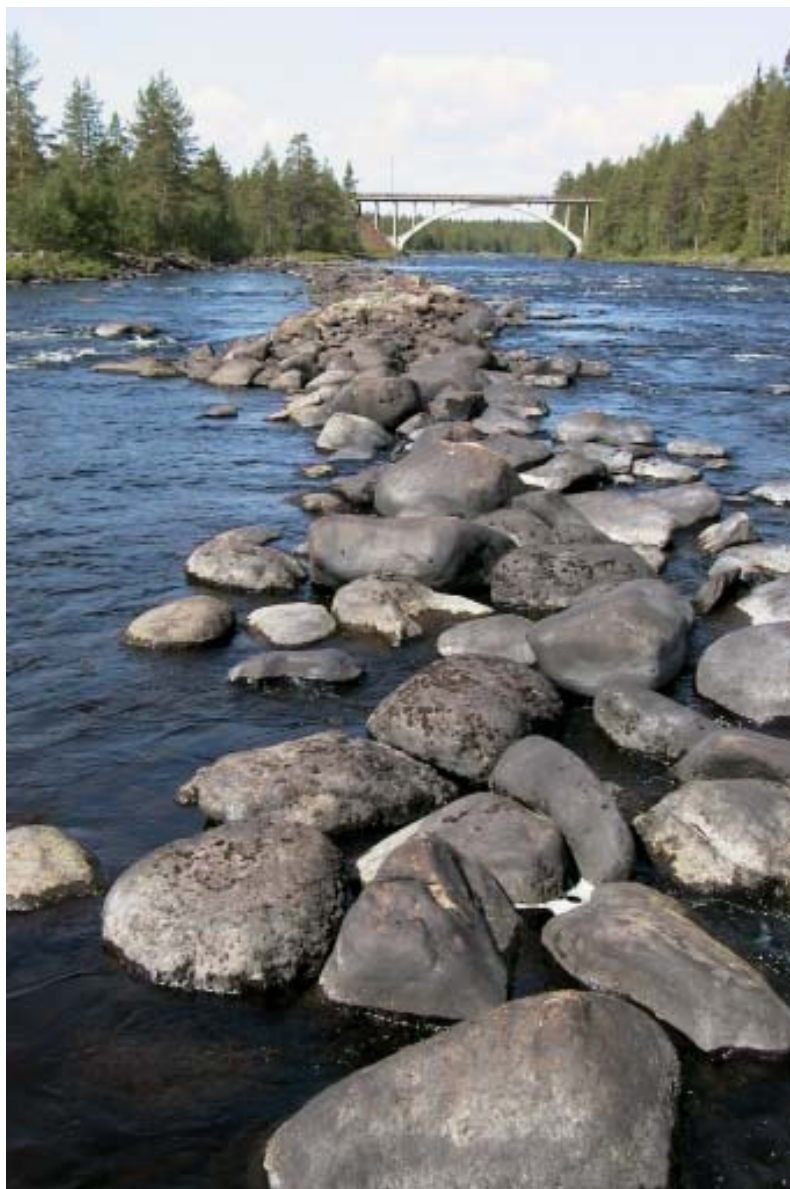
Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Yngre lämning, oansenlig. Lågt upplevelsevärde.

FVO 18 , Myrheden, nedströms järnvägsbron, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1705166/7250002

Terräng: Låga steniga stränder. Löv- och tallskog. Nedre delen av fors.

Stenarm. Längd 180 m (Ö-V); br 5 - 6 m; h öv botten 2 – 2,5 m.

Konstruktion: Stenpackning. Inga synliga träkonstruktioner.

Material: Rund sten.

Dimensioner: Sten 0,4 – 1,6 m.

Skador, beväxning: Utrasad, mest nära land, till kröken 25 m fr land. Vattnet går genom armen i hela dess sträckning. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Troligen 1930-50. Delvis utrasad. Tämligen monumental, upplevelsevärde.

FVO 19, Myrheden, nedströms järnvägsbron, vänster sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1706205/7249353

Terräng: Stränder med branta strandhak. Lövskog, tallskog.

Stenarm (raserad kista?). Längd 60 (SÖ-NV); br 8 - 9 m; h öv botten 1,5 - 2 m.

Konstruktion: stenpackning, rester av timmerförstärkningar i längdriktningen, spikade.

Material: Rund sten, timmerrester.

Dimensioner: Timmer 0,2 – 0,3 m diameter, längd 8 – 10 m. Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Raserad, vattnet bryter igenom längs hela sträckningen.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Efter 1920. Raserad till största delen. På höger sida mitt emot finns ett timmeravlägg i strandbrinken.

FVO 20 Myrheden, nedströms järnvägsbron, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Småträskheden 4:1 koordinater 1706417/7249311

Terräng: Låg strand, armen avstänger en hölja. Går mot klippa i söder. Har avstängt hela höljan.

Dubbelkista: Längd V delen 35 m. Ö delen 50-60 m (SÖ-NV); br 3 m; h öv botten 1,5 - 2 m. Vid landfästet en **släntmur**, 10-12 m l, 0,2 m h.

Konstruktion: timmerförstärkningar, 1 timmervarv, stenpackning, ingen kallmur.

Material: timmer; sten, rund och spräng-.

Dimensioner: Timmer 0,2 – 0,3 m diameter, längd 3 – 6 m. Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Delvis raserad. Ingen beväxning.

Källuppgifter: -

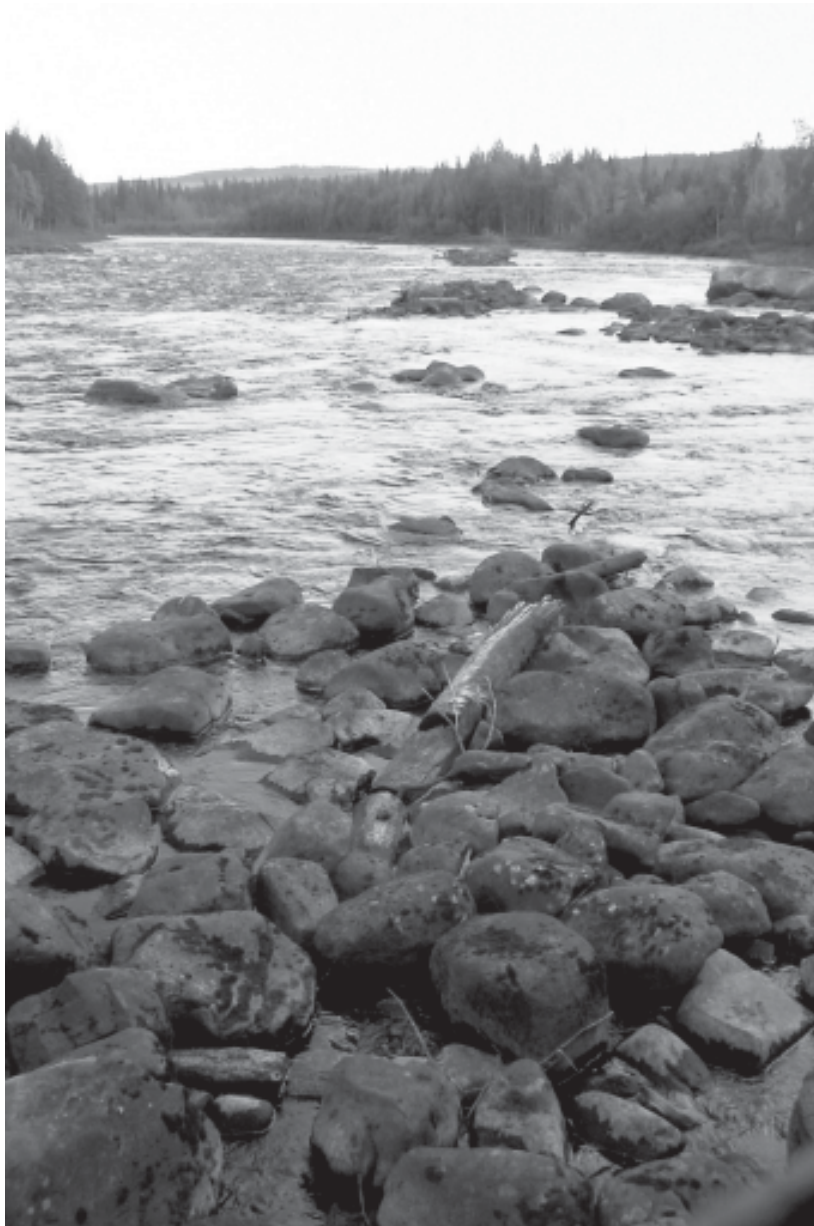
Kommentarer och iakttagelser: Efter 1920. Tidigare åtgärdad? Pedagogiskt värde, visar hur höljan skulle avstängas.

FVO 21, Ålsån, uppströms, höger sida.

Fastighetsbeteckning: Hobergsliden 1:7

koordinater 1707271/7249163

Terräng: Kraftiga strandhak, i synnerhet på vänstra stranden. Blandskog.

Dubbelkista: Längd Ö delen ca 100 m(SÖ-NV), mellandel ca 30 m, V delen 30 m; br 3 - 4 m; h öv botten 1,5 – 2,5 m.

Konstruktion: timmerkista, stenfyllning. På Ö delen 3 timmervarv synliga; V delen 3 timmervarv synliga, timring i hela N kanten av V delen.

Material: Timmer, rund sten.

Dimensioner: Timmer 0,2 – 0,3 m diameter. Sten 0,3 – 1,1 m.

Skador, beväxning: Enl FVO är Ö delen åtgärdad (av SVS?), den är beväxt med gräs och vide. V delen till stora delar raserad. Bevarat timmer på N sidan. Ej beväxt. Enl FVO var ursprunglig längd 300 meter.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: 1930-50?. Raserad, rester av timring. Tidigare åtgärdad: delad och ej ursprunglig längd, därigenom lägre kulturmiljövärde.

FVO 22, Tjälamyrforsen, vänster sida.

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:9

koordinater 1708341/7248631

Terräng: Låga stränder, ca 100 m nedanför fors. Björk och vide på stränderna.

Stenarm: Längd 30 m (ev 40 m) (S-N); br 4 m; h öv botten 1,5 - 2 m.

Konstruktion: stenpackning, inga rester av timring.

Material: Rund sten.

Dimensioner: Timmer 0,2 – 0,3 m diameter, längd 8 – 10 m. Sten 0,3 – 1,3 m.

Skador, beväxning: Yttersta delen under vatten. Genombrott 15 m fr stranden och utåt. Ingen beväxning.

Källuppgifter: *Förslag 1920*: ”t v görs dubbelkista —”

Kommentarer och iakttagelser: Efter 1920. Yngre oansenlig stenarm, inget högre pedagogiskt eller upplevelsevärde.

FVO 23, Tjälamyrforsen, vänster sida.

Fastighetsbeteckning: Kaxen 2:9

koordinater 1708636/7248375

Terräng: Låga stränder. Björk och tall på stränderna.

Stenarm: Längd 35 m (ev 45 m) ;br 5 m; h öv botten 0,5 - 1 m.

Konstruktion: stenpackning, inga rester av timring.

Material: Rund sten.

Dimensioner: Sten 0,3 – 1,0 m.

Skador, beväxning: Utrasad. Fr 15 m fr stranden och utåt i allt högre grad genombruten av vatten. Ingen beväxning. Yttersta 10 m mest under vattenytan.

Källuppgifter: -

Kommentarer och iakttagelser: Efter 1920. Yngre stenarm, inget högre pedagogiskt eller upplevelsevärde.

FVO 24, Sälgräskbäcken, S utloppet, vänster sida/mitt

Fastighetsbeteckning: Åselet 11:1

koordinater

Terräng: Låg fuktig strand. Björk och vide på stränderna.

Dubbelkista (rester): Längd ca 200 m (SÖ-NV);

OBS! Lämningen ligger mitt i älven och har inte kunnat besiktigas i detalj.

Skador, beväxning: Vid tidigare återställningsåtgärder har den yttre delen av den långa kistan lämnats kvar. Den är nu kraftigt beväxt med gräs, björk och vide.

Källuppgifter: *Förslag 1920*: "Nedanförl sälgräskbäcken en dubbelkista".

Kommentarer och iakttagelser: Uppförd efter 1920. Den förkortade, övervuxna lämningen som nu finns kvar har lågt kulturmiljövärde.